

"ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה".

מה ראתה התורה להדגיש את מיקום היציאה וגם את מיקום היעד אליו יצא יעקב ובעיקר שהליכתו כבר הוזכרה בסוף הפרשה הקודמת? נראה לומר שהפסוק מדגיש שיעקב מתחיל פרק ב' בחייו, עד כה חי בגפו וכעת הוא פונה להקמת ביתו, ולכן התורה חוזרת ומזכירה את הליכתו לחרן. הפסוק מתאר בצורה מסודרת את השלב השני בחיי יעקב תקופה בה הוא יקים את ביתו. בשלב זה בחייו יעקב נאלץ לברוח ממקום מגוריו. מחד הוא חייב להסתלק מבאר שבע ומאיך הוא צריך לשים פעמיו לחרן. בזאת יעקב מקיים ציווי כפול של אביו ושל אמו. אמו רוצה שיברח ממקומו כדי להינצל מאחיו עשיו ואביו רוצה שילך לחרן לשאת שם אישה. הפסוק מדגיש שקיים את בקשת אמו רבקה ויצא מבאר שבע וכן קיים את בקשת אביו והלך לחרן. יעקב יוצא מארצו לגלות. עם ישראל השב מגלותו אל ארצו מונע ממניעים דומים. יש הבורחים ממקומם ויש השבים אל ארץ החיים - ארץ הקודש. כך באר הרב קוק זצ"ל את הפסוק (ישעיה ס' ח'): "מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארובותיהם", יש הבורחים מחמת הנוגש שמתנכר אליהם ושונאם והם כמו העב הנישא ברוח ללא יעד מוגדר, אך יש שמבקשים את נחלתם וביתם כיונים השבות לשובך שנטשו.

כשאדם מתקדם לקראת יעד מוגדר מסוים המסע קל ויעיל. זאת ועוד, הוא יכול להתכונן ולהתארגן בהתאם כיאות. חז"ל מלמדים אותנו שיעקב נטמן ארבע עשרה שנים בבית המדרש של שם ועבר. הוא עבר י"ד שנות לימוד של ב"ס לחיים. השלב החדש שהוא הולך לקראתו הינו מורכב ותובעני. יעקב נדרש לעבור מהפך. מבחור ישיבה יושב אהלים נדרש יעקב להסתגל לחיים בצל לבן הארמי הרמאי. עליו להתמודד עם משימה של הקמת בית ומשפחה תחת חסותו של מעביד סורר ומתנכר.

כשהעמיד כה מורכב נראה שאין די בהגדרת היעד כדי להצליח לכובשו. צריך תמריץ ודרבון נוסף. בדרכו יעקב מתקן תפילת ערבית. תפילה להצלחה במצב של חושך ואפילה. זוהי תפילה חדשה ונוספת שמכוחה ינצל.

במהלך הדרך הוא זוכה גם לחלום ובו גילוי אלוקי. חלום בו הוא מקבל הבטחה, ברכה ושמירה. לא כל אחד מאתנו זוכה לחלום אלוקי אבל תמיד צריך שיהיה לנו חלום של שאיפות גדולות- "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה" כדי שגם אם אנחנו מתמודדים עם אתגרים "עולים ויורדים", המגמה תהיה תמיד קדימה וכלפי מעלה.

לאחר הברכה וההבטחה לשמירה יעקב התמלא כוחות שמתוכם יצא לדרכו
("ט א') "וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו וַיֵּלֶךְ אֶרְצָה בְּנֵי־קָדֶם".
ובאר שם בספורנו: "הנה כשילך האדם מדעתו אל מקום מכוון מאתו יצדק עליו
שהוא נושא את רגליו. אבל כאשר ייסע מאיזה מקום מבלי אין שם מנוח לכף
רגלו יצדק עליו שרגליו נושאות אותו", כעת הוא יכול ללכת "בשמחה ובמרוצה"
(לשון הרשב"ם).

אבן הבוחן של יכולתו לעמוד באתגרים היתה האבן שעל פי הבאר. אל מול
העדרים הנאספים ובתוכם רחל כלתו המיועדת ניגש יעקב "ויגל את האבן מעל
פי הבאר" (שם י'). איך מצליח יעקב לאזור כוח גדול ולעשות את שדורש צרוף
כוחותיהם של כל הרועים? על כך אנו אומרים בתפילת גשם: "יחד לב וגל אבן
מפי באר מים". כשמאמצים את כל הכוחות, נפש וגוף, ופועלים מכל הלב ניתן
לעשות גם את הבלתי יאמן ולפעול גדולות ונצורות.

יעקב יצא לדרכו מתוך יעד ברור ומתוך הכנה יסודית, המלווה בחלום גדול
ובתפילות, ולכן בשעת מבחן שורד וצולח את כל הקשיים ומצליח לבנות את
בית ישראל בקדושה.
גם אנו בית יעקב נלך לאורו. נגדיר מטרות ויעדים נתכונן כראוי ונישא תפילה
שנזכה בעזרת ה' להגשים את היעדים שהגדרנו לעצמנו.

שבת שלום ומבורך

שוש נגר